

Plan mot diskriminering, kränkande behandling och likabehandlingsplan för Njudungsgymnasiet läsår 2017/18.

Dokumenttyp:	Handlingsplan
Beslutad av:	Skolledning (2009-06-16 §)
Gäller för:	Njudungsgymnasiet
Giltig fr.o.m.:	2014-08-01
Dokumentansvarig:	Gymnasiechef
Senast reviderad:	2017-06-22 (nämnd §)
Senast granskad:	2017-08-15

Skolans vision: Alla ska känna sig trygga i skolan. Alla elever och all personal ska vara medvetna om att kränkande beteende eller bemötande aldrig kan accepteras oavsett vem det gäller eller vem som drabbas.

Inledning

Planen har tillkommit och framtagits av gymnasiechefen och två av skolans kuratorer.

Lagtext

I Skollagen kap 6, i läroplanen för gymnasieskolan kap 1 och 2.2, samt i Diskrimineringslagen 3 kap 1-3 §§ och 16-18 §§ regleras arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Läroplanen för gymnasieskolan 2011:

Kap 1

” Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionshindnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.”

Kap 2.2:

” Alla som arbetar i skolan ska

- * aktivt främja likabehandling av individer och grupper
- * uppmärksamma och vidta nödvändiga åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Diskrimineringslagen 3 kap 1-3 §§ och 16-18 §§ (2008:567) framgår att en utbildningsanordnare som avses i 14 § ska upprätta en plan med översikt över de

åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder, könsöverskridande identitet eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som avses i 15 §. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

Vad står begreppen för?

Diskriminering

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till lika behandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. En elev får inte missgynnas genom särbehandling p.g.a. någon av de sju diskrimineringsgrunderna som lagen omfattar, dvs ålder, kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Direkt diskriminering är om en elev missgynnas genom särbehandling p.g.a. någon av ovanstående sju uppräknade diskrimineringsgrunder. Indirekt diskriminering är om en elev missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler med mera tillämpas så att de i praktiken får en diskriminerande effekt.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier är kränkningar som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna ovan. Kränkande behandling är uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker en elevs värdighet. Det är den utsattes upplevelse som avgör om ett beteende eller en handling är kränkande. Kränkningar kan vara fysiska (slag eller knuffar) verbala (hot eller att man blir kallad otrevliga saker), psykosociala (utfrysning eller ryktesspridning) eller text och bild burna (klotter, lappar, sms, e-post etc.). När kränkningar upprepas kallas det för mobbning.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av planen görs i samband med läsårsslut.

Skolans främjande arbete

Information om skolans plan till:

Elever

- I samband med höstterminsstarten (september) informerar mentor om hur skolan arbetar mot all kränkande behandling.

- Planen ska, i alla årskurser på mentorstid, diskuteras vid olika tillfällen under läsåret.
- Riktad utbildning till elevskyddsombuden, minst två gånger per läsår.

Föräldrar

- Skolledningen ansvarar för att föräldrar informeras i samband med föräldramöte i åk1.

Personalen

Planen mot diskriminering och kränkande behandling finns tillgänglig på skolans hemsida.

- Skolledningen ansvarar för att information ges om planen vid gemensam tid vid läsårsstart, där all personal närvarar.
- Skolledningen ansvarar för att särskild utförlig information ges till all nyanställd personal vid introduktionen.
- Skolledning och elevhälsa ansvarar för att särskild utförlig information ges till alla mentorer i åk 1.

Aktiviteter/rutiner som syftar till att motverka och upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Skolenhetsnivå

- Föreläsning åk 1 om rasism, etik och moral, sex och respekt samt psykisk ohälsa som kopplas till skolans plan mot diskriminering, kränkande behandling och likabehandling ska följas upp i förutbestämt ämne/kurs samt på mentorstid.
- Nära samarbete (lokalmässigt och i personliga möten) mellan personal och elev
- Samarbete socialförvaltning och polis (gemensamma träffar 2ggr/termin)
- Kvalitetsenkät
- Arbete i integrations- och likabehandlingsgruppen

Klass/gruppnivå

- Mottagande och introduktion av åk 1 elever
- Klassrumsplacering styrd av undervisande lärare i åk 1, vid behov i åk 2 och 3.
- Basgrupper
- Riktat arbete i grupp
- Riktat arbete inom IM gällande demokratifrågor
- Mentorstid med Livskunskap
- APT med betoning på psykosociala frågor
- Klassråd/klasskonferenser
- Kuratorsträffar med elevskyddsombuden

- Uppföljning av kvalitetsenkät klassvis

Individnivå

- Hälsosamtal åk 1
- Utvecklingssamtal
- Rutiner/arbetsgång i samband med upptäckt av diskriminering, trakasserier eller kränkningar (se specifik arbetsgång vid upptäckt via kvalitetssäkringsenkäten).
- Uppföljning av kvalitetssäkringsenkätens trygghetsfrågor.
- Skolans regelverk. Alla elever ska informeras noggrant om skolans trivsel/ordningsregler, planen mot diskriminering, kränkande behandling och likabehandlingsplanen och dess mål innevarande läsår.

Genom ovanstående aktiviteter och rutiner som återfinns på olika nivåer inom skolans verksamhet så motverkas och upptäcks diskriminering och trakasserier utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Vid upptäckt se arbetsgång.

Skolans förebyggande arbete

Nulägesbeskrivning

Nulägesbeskrivningen baseras på kvalitetssäkringsenkäten, klasskonferenser, elevskyddsombudsträffar, skolkonferens, hälsosamtal och utvecklingssamtal.

Årets kvalitetsenkät

Elevantalet lå **16/17** är i något fler än föregående läsår, 1090 elever jämfört med 1033 förra året. Årets kvalitetssäkringsenkät har besvarats av **85,7 %** av eleverna, vilket kan jämföras med föregående läsårs siffror, **85,3 %** (låsår 14/15: **90,4 %**). Tre fjärdedelar av eleverna (**74,8 %**) upplever att skolan är fri från mobbning/kränkande behandling. Motsvarande siffra föregående läsår var **78,7 %** (låsår 14/15: **77,2%**), vilket alltså innebär att klart fler elever upplever att mobbning förekommer på skolan detta läsår. I år upplever **21,8 %** (**15,9 %** förra året), d v s drygt var **5:e** elev, att de har sett någon bli utsatt för kränkande behandling.

Det faktiska antalet elever som uppger att de har blivit utsatta för mobbning en gång eller vid upprepade tillfällen är ändå i princip samma som föregående år, **39** elever jämfört med **40** elever föregående läsår. Men året före det var det endast **25** elever. Av de **39** eleverna uppger **20** elever att de har utsatts för kränkande behandling vid upprepade tillfällen (**21** förra året). Motsvarande siffra lå 14/15 var **9**. Det högre antalet kränkningar består alltså. På frågan hur mobbning/kränkande behandling yttrar sig visar svaren att det vanligaste är psykosocial (utfrysning, ryktesspridning) och därefter verbal kränkning. Text och bild liksom fysisk kränkning sker även i år i mindre utsträckning.

94% av elever har besvarat påståendet "Jag är trygg i skolan" med antingen stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra. Det är samma resultat som föregående

läsåret, som då var en klar förbättring från året innan. Motsvarande påstående fick då resultatet **85,3%**.

92 elever uppger att det finns utrymmen på skolan där man känner sig mindre trygg. Det är en förbättring från föregående läsår då **103** elever upplevde att det fanns otrygga platser i skolan.

Gallerian och 24-korridoren är platser som nämnts av elever som otrygga. Det påpekas även fortfarande att det finns toaletter som har dåliga lås.

Elevers upplevelse av orättvis behandling domineras av diskrimineringsgrunden kön (**127** elever jämfört med **135** elever förra året). När det gäller vem eleverna känner sig orättvist behandlade av anger eleverna att det är lärare (78), elever (40) och annan personal (9). Det är alltså dubbelt så många som anser att det handlar om lärares behandling av dem än elevers inbördes behandling. Förra året angav eleverna att det var lika stor andel lärare som elever som ansågs behandla dem orättvist utifrån kön.

Enligt hälsosamtalen som skolsköterskorna genomfört med (så gott som alla elever) i åk 1 framkommer det att trivsel i klass, med klasskamrater, med lärare och på skolan är hög. Det överensstämmer med de siffror som framkommer i kvalitetssäkringsenkäten.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att det även i år är något färre som besvarat enkäten jämfört med åren innan. Upplevelsen av trygghet på skolan är fortsatt hög. Färre och färre elever upplever att det finns otrygga platser på skolan. Arbetet med den fysiska och psykosociala arbetsmiljön har gett resultat. Antalet elever som utsatts för enstaka och upprepad mobbning/kränkande behandling har stigit betydligt sedan två år tillbaka, men har inte ökat i år jämfört med förra året. De mentorer, som har elever som uppgett upprepade kränkningar, har uppmanats att försöka identifiera vilka elever det gäller. Vi tror oss ha kännedom om vilka elever det kan handla om och åtgärder är vidtagna. Skolan har väl fungerande rutiner för att identifiera och vidta åtgärder för dessa elever (i så stor utsträckning det är möjligt). Det är dock alarmerande att dessa siffror kvarstår från föregående läsår samtidigt som antalet elever som uppger att de sett någon blivit utsatt för kränkningar/mobbning har ökat.

Med anledning av ovanstående är tanken att skolan under läsår 17/18 skall jobba aktivt med den psykosociala arbetsmiljön (se målen för läsår 16/17), för att på sätt aktivt jobba med att sänka siffrorna gällande upplevd kränkning/mobbning.

Även detta år är det orättvis behandling utifrån kön som har de högsta siffrorna. Eftersom det är lärarnas behandling i år som sticker ut är det ett område att jobba vidare med. Rektor har tagit upp detta i de programlag, där detta är mer förekommande. Rektorer har även tagit fram mätbara underlag för skillnader mellan flickors och pojkars resultat och nöjdhet med skolan och har genomfört en redovisning av dessa för skolans lärare. (2017-05-17)

Nulägesbeskrivningen baseras på kvalitetssäkringsenkäten, klasskonferenser, elevskyddsombudsträffar, hälsosamtal, utvecklingssamtal och arbetet i integrations- och likagrupper.

Utvärdering av målen för läsåret 2016/17.

Mål 1. Under läsåret 16/17 ska vissa klasser EK, HA, SA, ES, VO, EE och IN ha mobilfria lektioner för att uppnå ökad studiero och trygghet.

Detta mål har utvärderats via enkät till både berörda pedagoger och elever. Av enkätsvaren framkommer att majoriteten är nöjda med mobilfria lektioner. Både pedagoger och elever upplever att det ökar studieron i klassrummet samt motiverar till fortsatt kunskapsinläring. Målet har också utvärderats via klasskonferenser och elevskyddsombudsträffar. Även där har det framkommit att eleverna är nöjda med mobilfria lektioner. Utifrån utvärderingarna så har det beslutats att mobilfria lektioner ska omfatta skolans alla program.

Mål 2. Under läsåret 16/17 verka för att skolans trivsel- och ordningsregler synliggörs, medvetandegörs och följs.

Detta mål är uppfyllt. Under läsåret har fokus varit att förbättra den psykosociala arbetsmiljön på skolan. En del i det arbetet har varit att synliggöra våra trivselregler. Det har skett genom att varje klassrum har reglerna uppsatta på väggen, varje klass skall vid minst 1 tillfälle under läsåret diskutera reglerna. Uppföljning av målet har skett via elevskyddsombudsträffar, klasskonferenser och APT och bedöms vara uppfyllt. Med anledning av det så släpper skolan målet men det kommer att finnas kvar via livskunskapsarbetet på mentorstid.

Mål för läsåret 2017/2018

Målen för läsåret 2017/18 syftar till att förbättra den psykosociala arbetsmiljön.

Mål 1. Under läsåret 16/17 ska alla klasser på hela skolan ha mobilfria lektioner för att uppnå ökad studie ro och trygghet.

Åtgärder för att målet ska uppnås:

Information om årets mål vid läsårsstart.

Information från berörd rektor till mentorer och undervisande lärare. Se bilaga, projektbeskrivning.

Rektor delger riktlinjer/tillvägagångssätt till undervisande lärare för hur ett mobilfritt klassrumsklimat ska kunna uppnås. Undervisande lärare avgör när mobilen används som ett pedagogiskt verktyg i klassrummet.

Uppföljning via klassråd/klasskonferenser.

Rapportering till "lika-gruppen".

Ansvarig: Gymnasiechef och rektorer.

Utvärdering: Via protokoll från klassråd/klasskonferens, APT och EHT-alla, elevskyddsombud och via kvalitetssäkringsenkäten.

Mål 2. Skapa ökad trygghet och psykisk hälsa bland elever.

Åtgärder för att målet ska uppnås:

Information om årets mål vid läsårsstart.

Information vid mentorsutbildning.

Livskunskapsarbete på mentorstid

Föreläsning och föräldramöte i åk 2 riktat mot psykisk ohälsa.

Föreläsning om alkohol, sex- och respekt och nätetik till åk 1 och 2

Stresshantering i åk 1

Audit riktat mot åk 3 (riskbruk – missbruk)

Må-bra föreläsning

Riktade grupper

Hälsosamtal med hälsokurva återgiven individuellt och i klass

Riktad utbildning till personal i att förebygga psykisk ohälsa

Ansvarig: gymnasiechef, rektorer, elevhälsa och mentor.

Utvärdering: Via kvalitetssäkringsenkät, APT, elevskyddsombud och hälsosamtalen vid EHT-alla.

Skolans åtgärdande arbete

OBS! Riktlinjer för konflikter/trakasserier utanför skol tid.

- **Grundprincipen** är att problem/konflikter, som uppstår utanför skolan skall hanteras på fritiden och med stöd först och främst av elevernas föräldrar.
- Om det behövs ska mentor uppmärksamma föräldrarna om konflikten. Ansvaret ligger på föräldrarnivå.
- Om det framkommer att det handlar om trakasserier av allvarlig art och detta inte har skett inom skolans ram, uppmanas föräldrarna polisanmäla händelsen.
- Skolan polisanmäler **endast** sådant som sker i skolmiljö.

- Om konflikten/trakasserierna är av den karaktären att elev inte känner sig trygg och säker i sin skolmiljö eller allvarligt påverkar skolsituationen ska skolan agera enligt de riktlinjer som finns nedan: Se Arbetsgång vid upprepade och/eller allvarligare kränkningar mellan elever.

Riktlinjer vid främlingsfientliga märken och symboler.

På vår skola tar vi bestämt avstånd från rasistiska/nazistiska märken och symboler som enligt svenska lag är förbjudna och rubriceras som hets mot folkgrupp (Förteckning över detta finnas på anslagstavla i expeditionens kopieringsrum). Känner du dig som personal osäker på hur du ska förhålla dig eller agera vid olika rasistiska yttringar, vänd dig till kurator eller rektor.

- Tag omedelbart kontakt med skolledning eller kurator om du som elev eller personal ser någon på vår skola som bär dessa märken/symboler.
- Berörd rektor genomför tillsammans med mentor ett samtal med eleven, som uppmanas att omedelbart ta bort märket/symbolen. Om eleven vägrar ombeds eleven att lämna skolan. Om eleven är under 18 år tar skolan en kontakt med vårdnadshavare och informerar om det inträffade.
- Eleven informeras om att skolan gör en polisanmälan. Är eleven under 18 år meddelas hemmet att polisanmälan görs.

Enskilda elevers aktioner mot elev eller elevgrupper är inte under några omständigheter acceptabla.

Arbetsgång vid identifiering av mobbning/kränkande behandling via kvalitetssäkringsenkäten:

- Kurator uppmärksammar berörd mentor på att elev/elever i kvalitetssäkringsenkäten uppgivit sig utsatt för kränkande behandling.
- Mentor försöker identifiera vilken elev/vilka elever som avses. Om mentor inte kan identifiera eleven rapporteras detta till kurator, som tar upp ärendet på EHT.
- Vid identifikation tar mentor samtal med berörd elev/elever.
- Om mobbningen/kränkningen är av mindre allvarlig art handlägger mentor ärendet.
- Om det handlar om upprepade eller allvarlig mobbning/kränkning informerar mentor berörd rektor.

Arbetsgång vid trakasserier/kränkning mellan elever:

- Vid vardagliga konflikter och bråk utreder i första hand berörda vuxna och elever situationen. Mentor informeras. När det gäller omyndiga elever tas kontakt med vårdnadshavare efter bedömning av berörda vuxna.

Arbetsgång vid upprepade och/eller allvarligare trakasserier/kränkningar mellan elever:

Den **elev**, som blir utsatt eller ser/får kännedom om kränkande behandling, vänder sig till någon av följande:

- mentor/annan lärare
- elevhälsoteam
- rektor
- eller annan som eleven har förtroende för

Den **personal** som tar emot ett elevsamtal eller på annat sätt får kännedom om kränkning eller motsvarande ska **vända sig till elevens mentor**. Mentor informerar berörd rektor.

Rektor kontaktar berörd elevhälsopersonal, som gemensamt med rektor fördelar arbetet av utredning och dokumentation samt fördelar vem som håller i de olika samtalen i ärendet. Rektor anmäler ärendet till BUN.

- Händelserapport skrivs. All dokumentation är viktig.
- Insamling av information från personal och andra elever, som kan ha kännedom om trakasserierna/kränkningarna.
- Om trakasserier/kränkande behandling konstateras kontaktas föräldrar till berörd elev som inte fyllt 18 år. Från myndig elev krävs samtycke till kontakt med föräldrar.
- Samtal genomförs med berörda elever. Om flera elever är inblandade i trakasserierna/kränkningen är det viktigt att samtalen hålls så snabbt som möjligt efter varandra och att samtalen är oförberedda för den/de som utfört trakasserierna/kränkningen.
- Observation av de aktuella eleverna. Pågående kontakt med den/de som utsatts för trakasserier/kränkningen.
- Enskilda uppföljningssamtal med de inblandade efter ca 1-2 veckor för att undersöka om trakasserierna/kränkningarna har upphört. Tiden kan variera beroende på situation och resultat av samtalen med de inblandade.
- Om trakasserierna/kränkningarna fortsätter tas ytterligare samtal och då även tillsammans med föräldrar.

Rektor har ansvar för att göra en bedömning av ärendet, d v s om trakasserierna/kränkningarna är grova och av brottslig karaktär och om en polisanmälan ska göras.

Om överenskomna åtgärder inte följs eller ger önskat resultat tas beslut om fortsatt tillvägagångssätt. **Åtgärder som kan bli aktuella är t ex varning/avstängning av elev.**

Arbetsgång då personal/skolan kränker/diskriminerar elev:

Den elev som upplever sig kränkt och/eller diskriminerad av personal vid skolan och den som iakttar tecken på kränkande behandling/diskriminering av personal gentemot elev vänder sig till någon av följande:

- mentor/ andra lärare
- elevhälsoteam (kurator, skolsköterska, specialpedagog, studievägledare)
- rektor
- eller annan man känner förtroende för

Den som tar emot informationen vänder sig i första hand till den rektor som är chef för berörd personal. Rektor kontaktar elevhälsoteamet som gemensamt med rektor fördelar arbetet av utredningen och dokumentationen av ärendet, samt fördelar vem som håller i de olika samtalen i ärendet. **Rektor anmäler ärendet till BUN.**

- Händelserapport skrivs. All dokumentation kring händelsen är viktig.
- Insamling av information från uppgiftslämnaren och den utsatte eller utsatta eleverna.
- Om mobbning eller annan kränkande behandling konstateras kontaktas föräldrar till aktuella elever som inte fyllt 18 år.
- Enskilda samtal hålls av rektor med den eller de i personalen som misstänks ha utsatt någon för mobbning, kränkning eller diskriminering.
- Enskilda uppföljningssamtal hålls av rektor med de inblandade efter ca 2 veckor. Tiden kan variera beroende på situation och hur samtalen med inblandade fallit ut. Om stöd behövs för eleven kan förälder, någon från elevhälsan eller annan som eleven har förtroende för vara med vid samtalet.
- Gymnasiechef och föräldrar informeras av rektor om samtalens resultat.
- Om överenskomna åtgärder inte följs eller ger resultat tas beslut om fortsatt tillvägagångssätt av rektor, elevhälsoteam och gymnasiechef efter uppföljningssamtalen.

Elev som behöver göra anmälan om kränkande behandling/diskriminering skriver e-post eller brev till
Barn- och elevombud

106 20 Stockholm

e-post: beo@skolverket.se

Brevet kan vara kort, men måste innehålla namn, adress och vilken skola eleven går i samt en kort redogörelse för vad som hänt.

Arbetsgång då elev kränker personal:

Den som iakttar tecken på kränkning av personal eller själv blir kränkt vänder sig till ansvarig rektor.

Den som tar emot informationen vänder sig till rektor, som utreder och dokumenterar ärendet. Elevhälsoteamet kan vara en resurs rektor tar kontakt med gällande eleven. **Rektor anmäler ärendet till BUN.**

I samtliga ovanstående situationer då kränkningar/diskrimineringar inte upphör har rektor ansvaret för andra åtgärder, exempelvis varning/avstängning av elev och/eller polisanmälan.

Samtliga ärenden dokumenteras och diarieförs som sekretessbelagd handling (utom beslut som är offentliga) på expeditionen.

Bilagor:

Årscykel för likabehandlingsarbetet

Dokumentationsmall vid kränkning/mobbning

Trivselregler/kortversionen av planen mot diskriminering och kränkande behandling